

דרישה DRISHA

Mishna and Renewal

Responding to Absence: An Exploration of Mishnah Taanit

Rifka Rosenwein a"n Memorial Lecture

Miriam Lichtenberg

א:ז

עברו אלו ולא נענו, ממעטין במשא ומתן, בבנין ובנטיעה, בארוסין ובנשואין ובשאלת שלום בין אדם לחברו, כבני אדם הנזופין למקום. היחידים חוזרים ומתענים עד שיצא ניסן. יצא ניסן ולא ירדו גשמים, סימן קללה, שנאמר (שמואל א יב:ז) הלא קציר חטים היום, וגו':

If these fasts have passed and they have not been answered, the community decreases their engagement in business transactions, in building and planting, in betrothals and marriages, and in greetings between each person and his fellow, like people who have been rebuked by God. The Torah scholars resume fasting every Monday and Thursday until the month of Nisan ends. After this date they no longer pray for rain, since if Nisan has ended and rains subsequently fall, they are a sign of a curse, as it is stated: "Is not the wheat harvest today" (Samuel 1 12:17)?

א:ב

סדר תעניות כיצד? מוציאים את התבה לרחובה של עיר, ונותנין אפר מקלה על גבי התבה, ובראש הנשיא ובראש אב בית דין, וכל אחד ואחד נותן בראשו. הזקן שבהן אומר לפניו דברי כבושין, אחינו, לא נאמר באנשי נינוה, וירא האלהים את שקם ואת תעניתם, אלא (יונה ג) וירא האלהים את מעשיהם, כי שבו מדרךם הרעה. ובקבלה הוא אומר (יואל ב) וקרעו לבבכם ואל בגדיכם:

What is the customary order of fast days? Normally the sacred ark in the synagogue was kept in a locked room. However, on fast days they remove the ark to the main city square and place burnt ashes upon the ark, as a sign of mourning. And they also place ashes on the head of the *Nasi*, and on the head of the deputy *Nasi*, and each and every member of the community likewise places ashes upon his head. The eldest member of the community says to the congregation statements of reproof, for example: Our brothers, it is not stated with regard to the people of Nineveh: And God saw their sackcloth and their fasting. Rather, the verse says: "And God saw their deeds, that they had turned from their evil way" (Jonah 3:10). And in the Prophets it says: "And rend your hearts and not your garments, and return to the Lord your God" (Joel 2:13).

ב:ב

עמדו בתפלה, מורידין לפני התבה זקן ורגיל, ויש לו בנים, וביתו ריקם, כדי שיהא לבו שלם בתפלה, ואומר לפניו עשרים וארבע ברכות, שמנה עשרה שבכל יום, ומסיף עליהן עוד נש:

They stand for prayer. The congregation appoints an elder, who is experienced in leading prayer, to descend before the ark as communal prayer leader. And this prayer leader must have children and must be poor, so that her heart will be fully concentrated on the prayer for the needs of her community. And she recites twenty-four blessings before the congregation: The eighteen blessings of the everyday *Amida* prayer, to which she adds another six blessings.

ב:ג

וכן עיר שלא ירדו עליה גשמים, דכתיב (עמוס ד) והמטרתי על עיר אהת ועל עיר אהת לא אמטיר, חלקה אחת תמטר וגו', אותה העיר מתענה ומתרעת, וכל סביבותיה, מתענות ולא מתריעות. רבי עקיבא אומר, מתריעות ולא מתענות:

דרישה DRISHA

Mishna and Renewal

Responding to Absence: An Exploration of Mishnah Taanit

Rifka Rosenwein a”h Memorial Lecture

Miriam Lichtenberg

And likewise, if there is a particular city upon which it did not rain, (while the surrounding area did receive rain,) this is considered a divine curse, as it is written: “And I caused it to rain upon one city, but caused it not to rain upon another city; one piece was rained upon, and the portion upon which it did not rain withered” (Amos 4:7). In a case of this kind, that city fasts and cries out by blowing the *shofar*, and all of its surrounding areas join them in their fast, but they do not cry out. Rabbi Akiva disagrees and says: They cry out but they do not fast.

ד:ח

אמר רבן שמעון בן גמליאל, לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב וכיום הכפורים, שבהן בנות ירושלים יוצאות בכלי לבן שאולין, שלא לביש את מי שאין לו. כל הכלים טענין טבילה. ובנות ירושלים יוצאות וחולות בכרמיים. ומה היו אומרות, בחור, שא נא עיניך וראה, מה אתה בורר לה. אל תתן עיניך בנוי, תן עיניך במשפחה. שקר החן והבל היפי, אשה יראת ה' היא תתהלל (משלי לא). ואומר, תנו לה מפרי ידך, ויהללה בשערים מעשיה. וכן הוא אומר, צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתנתו וביום שמחת לבו (שיר השירים ג). ביום חתנתו, זה מתן תורה. וביום שמחת לבו, זה בגין בית המקדש, שיבנה במהרה בימינו. אמן:

Rabban Shimon ben Gamliel said: There were no days as joyous for the Jewish people as the fifteenth of Av and as Yom Kippur, as on them the daughters of Jerusalem would go out in white clothes, which each woman borrowed from another. Why were they borrowed? They did this so as not to embarrass one who did not have her own white garments. All the garments that the women borrowed require immersion. And the daughters of Jerusalem would go out and dance in the vineyards. And what would they say? Young man, please lift up your eyes and see what you choose for yourself for a wife. Do not set your eyes toward beauty, but set your eyes toward a good family, as the verse states: “Grace is deceitful and beauty is vain, but a woman who fears the Lord, she shall be praised” (Proverbs 31:30), and it further says: “Give her the fruit of her hands, and let her works praise her in the gates” (Proverbs 31:31). And similarly, it says in another verse: “Go forth, daughters of Zion, and gaze upon King Solomon, upon the crown with which his mother crowned him on the day of his wedding, and on the day of the gladness of his heart” (Song of Songs 3:11). “On the day of his wedding”; this is the giving of the Torah. “And on the day of the gladness of his heart”; this is the building of the Temple, may it be rebuilt speedily in our days.